

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2012/13:3

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:3

Fredagen den 5 oktober

---

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 10 juli 2012

Återrapport från informellt ministermöte den 14–15 september 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 9 oktober 2012

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat.

Vi hälsar statsrådet Borg med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Vi börjar med föredragningslistans punkt 1, Ekonomiska och finansiella frågor. Det gäller återrapport från möte i rådet den 10 juli respektive informellt ministermöte den 14–15 september och information och samråd inför möte i rådet den 9 oktober.

Finns det några A-punkter? Nej.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag tänkte vara rapsodisk om återrapporten, av det enkla skälet att det ena mötet den 10 juli där Peter Norman representerade oss var, som alltid, ett lätt möte eftersom det var det första mötet under ett ordförandeskap. Det finns egentligen inte mycket att säga om det

Det andra mötet, informella Ekofin, var ett viktigt möte med en rätt intensiv diskussion. Men jag tror att det är bättre att vi tar upp det mötet på punkten om bankunionen. Det var i princip bara bankunionen som diskuterades på mötet. Jag tror att vi kan behöva ägna oss en stund åt bankunionen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till punkt 3 på den kommenterade dagordningen. Den gäller skatt på finansiella transaktioner. Det är en lägesrapport och information, som vi har uppfattat det så här långt.

Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det som har inträffat är att Frankrike och Tyskland har inkommit med ett brev där de säger att de vill gå till ett fördjupat samarbete och inbjuder andra länder att delta. Belgien har anslutit sig och jag tror även Österrike.

Normalt sett i det här sammanhanget skulle man säga att när det tidigare varit diskussioner om den typen av fördjupade samarbeten har det oftast varit början på en lång historia – som Peter LeMarc skulle ha sagt. Österrikarna hade till exempel en idé om att gå till en omvänd skattskyldighet för moms. Tyskarna blockerade. Jag minns inte om processen pågick i tre, fyra eller tio år, men det var en lång period. Så kommer det inte att bli nu eftersom det är Frankrike och Tyskland som vill något, och då kommer det förmodligen att gå fort. Det vi troligen kommer att se är om vi får ett antal euroländer som går med i processen.

Jag tror fortfarande att det är vissa oklarheter om hur många av dem som de facto kliver på. Jag skulle tro att de sydeuropeiska länderna gör det helt enkelt därför att de känner att de måste ställa upp för Tyskland och Frankrike i sammanhanget. Förmodligen får de ihop ett tillräckligt antal länder. Då vidtar att kommissionen ska titta på frågan och lägga fram ett förslag och en fördjupad analys av vad förslaget innebär för de länder som står utanför.

Det är inte helt okomplicerat att bedöma det. Som vi nu förstår det hela är det troligt att man inte går på den typen av begränsad skatt som har lagts till i till exempel Frankrike och England, en stamp duty, utan att man snarare tar kommissionens förslag som utgångspunkt, vilket är ett rätt långtgående förslag, och sedan måste man göra en konsekvensanalys.

Förslaget innebär att man får en skatt på företagens, hushållens och statens räntor samt på andra typer av finansiella instrument. Det blir till exempel väsentligt dyrare för exportindustrin att valutasäkra sig.

Hur mycket det drabbar andra länder beror naturligtvis på förslagens utformning. Det är alldeles klart att det drabbar alla länder i så måtto att det har en negativ effekt på tillväxten i Europa. Men hur mycket det i intäktsflöden riskerar att drabba andra länder är rätt komplicerat att ta reda på. Vi får lite grann se vad kommissionen landar i för förslag innan man kan göra en bedömning.

Anf. 5 LARS OHLY (V):

Vi har tidigare haft andra uppfattningar än regeringen om hur man skulle kunna driva på för ett förslag i rätt riktning. I dagsläget ser jag inte någon anledning att skicka med något till regeringen därför att det här förslaget inte är i närheten av det vi skulle vilja se, och vi tror inte heller att initiativet kommer att leda till ett sådant förslag. För att säga som Peter LeMarc: Vi kan gå mycket längre än så – men knappast på det här mötet!

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag vill tacka statsrådet för informationen på den punkten.

Vi går vidare till punkt 4, Reviderade kapitalkravsregler, CRD IV. Det är också en informationspunkt.

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det här är en för Sverige avgörande diskussion. Vi ingick i maj en uppgörelse om kapitaltäckningen. Det är helt avgörande för länder som Sverige och Polen, som har behov av att stärka sin kapitaltäckning, att det finns en möjlighet att lägga på den typen av extra kapital som vi fick frihet att göra. Det var naturligtvis en svår kompromiss. Det fanns ett

antal länder, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, som var skeptiska till detta. Nu kan man lite grann se att kommissionen och en del av medlemsländerna i trilogien försöker rulla tillbaka på det som var centralt för oss.

Vi kommer att slåss med näbbar och klor för att det inte ska bli någon sådan tillbakarullning. Givet att de också har sin bankunion, som vi strax ska tala om, på agendan tror jag att förutsättningarna för oss att klara av att hålla våra gränsstrider är relativt goda, men det är en tung och komplex frågeställning.

Anf. 8 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill fråga finansministern om vi har möjlighet att blockera beslutet på något sätt. Måste vi gå med på vad majoriteten tycker i det här fallet? Kan vi inte på något vis driva fram ett förslag om en minimiharmonisering, att vi ställer oss för en minimiharmonisering oavsett så att vi får bestämma våra egna kapitaltäckningsregler?

Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S):

Det är kanske onödigt, men jag känner behov av att säga att vi backar upp regeringens position när det gäller att försöka stoppa tillbakarullningen. Vi har, som känt är, samma uppfattning.

Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag tackar Bo Bernhardsson och Johnny Skalin.

När det gäller Johnny Skalins synpunkt är det här en kompromiss. Vi vill att man håller fast vid den och inte ändrar i den. Vi hade naturligtvis önskat att det funnits något ännu större frihetsgrader i regelverken, men de är tillräckliga. Har man ingått en kompromiss får man stå vid den. Det är vad vi anser att de andra också bör göra.

Anf. 11 JOHNNY SKALIN (SD):

Nu när de vill backa från kompromissen kanske vi kan föra fram vår linje lite tydligare. Jag tycker att det är viktigt att vi säkerställer att det blir en minimiharmonisering och inga tak så att vi kan justera uppåt om vi måste.

Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi uppfattar att vi driver de svenska positionerna så hårt det går.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi övergår till punkt 5, Övriga frågor. Det gäller förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpning genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen och även aktuella lagstiftningsförslag. Det är en informationspunkt.

Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är en informationspunkt därför att justitieministern är huvudansvarig. Detta förhandlas i RIF-rådet. Det kommer att bli en kort diskuss-

ion på Ekofinrådet. Jag behöver inte lägga till mer än att det är lämpligt att EU-nämnden tar diskussionen med justitieministern.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till punkt 7, Uppföljning av det informella mötet mellan Ekofinministrarna. Det är en informationspunkt.

Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är första gången vi har en ordentlig diskussion om bankunionen i EU-nämnden. Jag har gjort en föredragning i finansutskottet, och jag kommer därför att vara lite mer utförlig än vad jag annars skulle vara. Ni känner väl till från statsministerns möte med och återrapportering från Europeiska rådet att bakgrunden är att de fyra ordförandena, Juncker från eurogruppen, Draghi från ECB, Barroso och Van Rompuy, har lagt fram en långtgående plan där man tänker sig någon typ av finanspolitisk monetär union för euroländerna.

En del av detta, det blir huvudpunkten här, är en bankunion. En bankunion anser man har tre eller fyra delar, dels en gemensam tillsyn, dels någon typ av minsta gemensamt regelverk för insättningsgaranti, dels någon typ av krislösningsmekanism, eventuellt med en gemensam backstop – gemensamt finansiellt ansvar får man väl översätta det till – och dels ett gemensamt regelverk för finanssektorn.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Kommissionen uppfattade att man fick i uppdrag att lägga fram ett förslag om en bankunion, och man har återkommit med ett förslag om tillsynsfrågorna. Det här är komplicerat, och jag ska försöka göra en begriplig föredragning i ämnet.

Kommissionens förslag innebär att man från den 1 januari ska starta en tillsyn för 6 000 europeiska banker. Den tillsynen ska baseras på beslutsfattande i ECB:s General Council – ECB-rådet översätter vi det till. Besluten ska sedan, i den mån man behöver medla, tillämpas i EBA, European Banking Authority.

Vad innebär det, och vad finns det för frågor att väcka? Låt mig börja med processen. Det är viktigt att försöka sätta sig in i och förstå hur långtgående det är att överlämna tillsynen över sina banker från den nationella myndigheten, givet Basel I och Basel II, och de nya pelare 1 och pelare 2, som vi får i Basel III.

För svenska banker skulle besluten inte bara gälla vilken kapitaltäckning bankerna har utan de kommer även att gälla vilka riskvikter vi ska sätta på bostadslån, när regler ska tillämpas där bankerna till exempel inte får göra utdelningar och där andra sanktioner inträder, hur säkerheter definieras och en lång rad andra tekniska frågor. Tillsynen innebär inte ett byte av människor som tittar in på banken då och då och går igenom redovisningen. I praktiken är det fråga om detaljbeslutsfattande om hela det finansiella systemet. Det är ett kvantitativt hopp på det här området som, om det ser ut så, eventuellt skulle ske.

Beslutsprocessen är sådan att vi i Ekofin ska få ett kompromissförslag, men där har de ordnat tidsprocessen så att det inte kommer till det här mötet utan först till nästa möte då vi också ska fatta beslut. Det blir en utomordentligt knapphändig process för Ekofin med i princip ett möte i november för att förhandla och besluta för att sedan gå till trilog där

man ska besluta under andra halvan av december för att detta ska träda i kraft den 1 januari.

För den som kan något om tillsyn framstår detta, med förlov sagt, nästan som surrealistiskt. När man frågar Bundesbank hur många människor de har för att till exempel ha tillsyn på Deutsche Bank får man veta att det rör sig om mellan 50 och 100 personer. Om man ska ha tillsyn på 6 000 banker inser ni att det handlar om en enorm personalresurs som plötsligt måste skapas.

I Sverige har vi tillfört enorma resurser till Finansinspektionen under senare år eftersom vi har upphört med den syn vi hade för tio år sedan, att det räcker med att titta i årsredovisningarna och fråga revisorn. Man måste ha on sight inspection när det gäller banker. Man måste ha människor som går in i bankerna, tar fram optionskontrakten och läser igenom dem. Det måste vara människor som har kompetens att bedöma hur säkerheterna ser ut, som begär att få se säkerheterna och var de ligger juridiskt. Att ha tillsyn på banker är en mycket omfattande process som definitivt inte i någon reell mening kan ske från ECB:s sida under en nära överskådlig tid när det gäller 6 000 banker. Det kan naturligtvis byggas upp, och det är mer en teknisk fråga hur snabbt man lyckas med det.

ECB-rådet är så konstruerat enligt fördraget att vi som utomstående medlemsland, om vi blir medlemmar, inte har möjlighet att få rösträtt där. Det skulle innebära att vi ansluter oss till en organisation där våra banker underställs dess beslutsfattande och där vi får sitta med på mötena men där vi inte har rösträtt. Att fördraget ser ut som det gör och att EBA-konstruktionen aldrig tog hänsyn till att vi skulle få ett ECB-råd innebär att ECB legalt är den enda röstberättigade parten i EBA från eurozonen. Det innebär att ECB per definition alltid har majoritet i EBA.

Fördraget är så ordnat när det gäller medling att ingen annan europeisk myndighet kan underställa ECB sina beslut. Det betyder att i det förslag som de har lagt fram är vi andra underställda medling med EBA. Vi har bindande medling – det var det vi förhandlade fram under det svenska ordförandeskapet – men den är inte bindande för ECB.

Jag ska försöka beskriva varför det är problematiskt. Jag har sagt det flera gånger – jag sade det till finansutskottet också – att det är lite svårt för oss svenskar att förstå detta. Det beror på att vi agerade så apart när vi kom till vår egen kris med Baltikum. Valutafonden låg på oss och sade: Ni måste säga till bankerna att vara kvar i Baltikum. De var väldigt om sig och kring sig, och vi var alla lite förvånade över detta.

Vi var tydliga mot balterna, och Finansinspektionen, Riksbanken och Finansdepartementet var tydliga mot bankerna. Vi övervakade detta och sade: Ni får inte ta hem kapital. Ni ska vara kvar där. Det är en del av er hemmamarknad. Bankerna var mycket tydliga med detta. Det fanns inte en enda svensk bank som på allvar gjorde något annat än att säga att de skulle vara kvar. Man fick helt enkelt sitta igenom vintern.

Så är normalt inte fallet. Det normala är att ett hemland i ett sådant läge antingen kapar trossarna eller åtminstone tar hem så mycket som möjligt av det kapital man kan säkra från bankerna, vilket gör att man får extremt svåra situationer att hantera. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

De flesta snabbväxande länder riskerar att hamna i bankkris. När man har hög tillväxt är det svårt att hålla reda på vad som är riktig produktivi-

tet och vad som är bubbler. Man tror helt enkelt att man kan växa snabbare, och alla i ekonomin tror att de kan växa. Då blir det en massa bubbler, och så smäller det. Nästan inga snabbväxande länder har ett eget banksystem, utan de har andra länders banksystem. I Kina är det anorlunda, men i de flesta andra länder är det någon annan som äger banksystemet. I Polen ägs det av italienare, tyskar och i viss mån fransmän. I Ungern är det mycket schweizare och österrikare. Det är säkert bra eftersom man då har fått in kompetenta banker i system där man tidigare inte riktigt hade det.

Nackdelen är att 80 procent av det polska banksystemet är utländskt. Det gör att det är känsligt för hur man drar gränserna. Vi kan ta Ungern som exempel. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är inte okomplicerat för oss heller. Nordea är en av Europas största banker. Den ligger mellan de nordiska länderna. Vi har byggt upp det som kallas för ett kollegium av tillsynsmyndigheter. Det brukar framhållas som det som fungerar bäst vid en jämförelse. Det skulle innebära att vi får sitta med ECB som motpart, och om det blir konflikter är det de som bestämmer.

Nu talar vi om hur vi ska tillämpa den existerande lagstiftningen. All normgivningsmakt i det här systemet kommer framöver att ligga hos ECB. Vi tar inte bara ställning till hur det ska fungera inom ramen för det system som vi trodde att vi byggde upp, utan vi flyttar över det för all framtid. Vi vet att det regelverket då ska tillämpas inom det ramverk där en part har en så dominerande ställning.

Man kan förhålla sig till detta på olika sätt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

<<<Då måste man ändå hitta en fungerande lösning för EBA. Vi kan inte tänka oss en situation där medling betyder att Storbritannien alltid har förlorat. Det blir så obalanserat att det inte kan fungera. Man måste hitta ett sätt att hantera den bindande medlingen i EBA så att det blir acceptabelt för både små och stora länder.

Det var en lång intervju i Bloomberg i dag med Wolfgang Schäuble och ett antal andra europeiska kolleger. Schäuble ger där ett mycket starkt stöd för utpositionen och säger att det måste till en lösning som gör att alla deltar på samma villkor och att man måste få till stånd en lösning på frågan om EBA.

Jag tror att kommissionen vill det. Jag är övertygad om att man kommer att försöka hitta något som ser bättre ut än det här. Bättre betyder inte att det är bra. Det här är komplicerat. Vi kommer att få följa det. Det kommer att krävas ett mirakulöst herkuliskt arbete under oktober och november för att man ska kunna komma till en vettig kompromiss.

Om man sätter den här delen av bankunionen i sjön är mycket förutbestämt när det gäller insättningsgaranti, krisresolution och annat. Om de definierar regelverket och det blir framtida kriser beror det på att ECB har misskött tillsynen. Det är relativt troligt att det blir framtida kriser. Sedan får man bedöma hur allvarliga de är.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Jag ska i detta sammanhang också nämna varför vi är lite bekymrade över krislösningen och insättningsgarantin.

Jag ska inte bli alltför långrandig, men det är viktigt att många gånger upprepa det jag nu kommer att säga så att åtminstone någon minns det när nästa kris kommer. Vi har gjort två saker. Det ena är att tillhandahålla bred likviditet så att marknaderna fungerar och friska banker får pengar och kan låna ut. Det är därför vi införde bankgarantin under 90-talskrisen och det är därför vi lade fast de breda garantierna och Riksbanken gjorde sina enorma likviditetsoperationer. Det andra är att vi rätt hårdhänt har hanterat banker som inte fungerat. Vi har helt enkelt tagit över dem. Vi har stoppat in kapital och förstatligat dem och därmed återställt funktionen och fått tillbaka våra pengar.

EU:s krislösningsmekanism har två andra komponenter. Man har hittat på något som man kallar för bail in. Det är ett system som aldrig har använts i något land. Det bygger i princip på att man låter dem som har lånat ut pengar till bankerna ta den första smällen. Det som då händer är att när den första smällen tas kommer utlånarna till alla de andra bankerna att bli nervösa. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Vår idé har därför varit att tillhandahålla likviditeten, ta ut de dåliga och sanera dem. Man separerar dem som är sjuka så att smittan inte sprider sig, och medicinerar dem.

Den andra komponenten är att de motsätter sig att man ska få ta över banker. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Kommissionen har valt en modell för krishantering som vi tycker är rätt tveksam. Vi kommer säkert att hitta en bra kompromiss.

När det gäller insättningsgarantierna är deras tanke att det inte ska vara några offentliga medel. Det säger de varje gång när vi säger att vi är bekymrade över vad det blir för åtaganden. De anser att det ska vara ett system där bankerna i Europa är kollektivt ansvariga. Det är det som kokar i botten på lådan.

Problemet för oss är att svenska banker och bankkunder då blir delansvariga för hur banker har skötts i andra länder. Det kan man kanske tycka är naturligt inom en monetär union, men man kan också tycka att det är lite tveksamt för ett land som Sverige att hamna i den sitsen när vi har så pass stora åtaganden mot banksystemet ändå.

Man ska vara medveten om att detta är extremt komplext. Man ska vara medveten om att många länder har synpunkter på förslaget från kommissionen. Man måste också förstå vad mottrycket består i. Mottrycket ser ut enligt följande:

Hela världen samlas nästa vecka i Japan; även jag ska åka på mötena där. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det är en sak att vi är bekymrade över det här förslaget, men det är viktigt att understryka att idén om en gemensam tillsyn i Europa är väldigt logisk. Har vi ett europeiskt banksystem är det logiskt att hantera det med gemensamma regler. Då skulle vi kanske göra en färdplan som håller i tre, fem eller tio år och sedan bygga upp något som alla kan vara med i och som blir relativt begripligt. Men nu har vi inte den tiden, och därför blir det stökigt.

Anf. 17 BO BERNHARDSSON (S):

Tack för informationen! Det är en komplex information som inte är alldeles enkel att få grepp om, men det är samtidigt en bra information.

Även om detta är en informationspunkt finns det ett behov av att ta ned någon sorts position på marknaden, därför att det är en process som kommer att gå väldigt snabbt. Regeringen måste formulera sig, har gjort det och gör det.

Det som är uttryckt i skrift är att regeringen vill vara en konstruktiv deltagare i förhandlingarna och försöka bidra till att förbättra förslaget. Den positionen backar vi upp.

Vi ser också behovet av en skärpt tillsyn, skärpta regelverk, bättre krishantering och så vidare. Den vägen har vi redan beträtt med olika direktiv och förordningar som delvis är antagna och på väg. Samtidigt listar finansministern en rad problem och en del invändningar där Sverige har intressen att bevaka. Jag vill stryka under att vi delar finansministerns uppfattningar, till exempel när det gäller möjligheten till högre kapitalkrav – vi har redan nått en sådan kompromiss – och hanteringen av banker i kris, som finansministern har redogjort för. Vi har andra erfarenheter i Sverige och vill gärna kunna använda oss av dem.

En tung kritik när det gäller tillsynen handlar om inflytande- och demokratifrågorna. Jag behöver inte upprepa den, men även där ser vi att det är väldigt viktigt att försöka få förändringar till stånd.

Jag skulle vilja ställa en fråga med anledning av detta. ECB ska ta över tillsynen, och problemet med det har finansministern redogjort för. I ECB råder det instruktionsförbud, så om ECB ska ta över andra uppgifter som gäller tillsynen förmodar jag att instruktionsförbudet följer med. Det är också ett problem. Frågan är om det inom ramen för ECB över huvud taget går att skapa en demokratisk tillsynsfunktion. Diskuteras andra lösningar? Vi har ju motsvarande diskussion i Sverige om hur tillsynsansvaret ska fördelas och om Riksbankens roll. Förs det en sådan diskussion? Ser finansministern möjligheter att hitta andra vägar än det som nu är huvudspåret i färdplanen? Det är den konkreta frågan. I övrigt backar vi i allt väsentligt upp den position som har redogjorts för här, även om det är en informationspunkt.

Anf. 18 LARS OHLY (V):

Tack för en bra redogörelse! Kanske tycker jag att det låter lite väl optimistiskt när det kommer till möjligheten att få något på plats, med tanke på en ganska pessimistisk redogörelse för vad som har hänt hittills och det förslag som ligger på bordet, både bevakelsegrunderna för förslaget och möjligheterna att göra något vettigt av det.

När det gäller krishanteringen är förslag om att förbjuda övertagande av banker när man går in med stöd att regelsätta ett system där skattebe-

talarna alltid står för förlusterna. Det är helt orimligt. Men där sade finansministern lite lättvindigt, tycker jag: Vi kommer nog att nå en bra kompromiss. Vad bygger du det på, och hur skulle en sådan kunna se ut? Skulle en kompromiss om övertagande handla om tidsgränser? Var kompromissar man om ett sådant förslag?

Tidsaspekten är sådan att det helt utifrån betraktat verkar oerhört svårt att få något på plats som skulle kunna träda i kraft den 1 januari. Jag sitter ju inte med och har inte någon inside information, men allting jag hör pekar mot: Grattis om ni får det här på plats! Samtidigt hör jag att ambitionen kvarstår, att det är dit man vill nå, att man ska fatta ett beslut i december.

I början av din redogörelse sade du också att det kommer att kräva enorma personella resurser om ett kontrollsystem på europeisk nivå ska komma på plats snabbt. Jag är lite osäker på ifall det ens är möjligt eller om man sjuksätter något som inte är färdigt, och då vet vi av erfarenhet att risken är stor att det sjunker.

Jag delar Bo Bernhardssons uppfattning att vi i Sverige nog har en ganska gemensam uppfattning här.

Slutligen: Möjligheterna eller risken, hur man nu bedömer det, att något kommer på plats som vi inte kan ansluta oss till, att det blir någon form av bankunion som färre deltar i och som därigenom får mindre legitimitet och också innebär att man splittrar upp Europa, är en option som måste finnas med. Hur ser regeringens strategi ut då?

Min önskan är att om det skulle komma till ett sådant läge att det drivs fram ett förslag som flera nationer inte kan gå med på, då inte bara Storbritannien utan fler länder som säger att det är omöjligt, bör Sverige höra till den gruppen.

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag delar mycket av det Bo Bernhardsson säger, att vår utgångspunkt måste vara att vara en konstruktiv part i detta, därför att oavsett om vi själva till slut landar i att Sverige kan eller inte kan vara med måste det här bli bra för Europa.

Det måste vara ett system som gör att vi håller ihop Europeiska unionen hjälpligt. Vi ger euroländerna de resurser och medel som de behöver för att hantera sina bekymmer, så att det inte blir en ännu mer besvärlig utveckling än den vi har.

Jag ska samtidigt säga att när man har en så stor yttre press som vi har i det här läget är det ofta så att man kan göra rätt snabba framsteg. Vi fick på plats infrastrukturen för tillsyn under vårt ordförandeskap. Förslagen kom i september och vi landade i en kompromiss i december. Sedan tog det längre tid med trilogien. Nu har man i och för sig även idén att trilogien ska klaras av i dess nuvarande förstärkta form före årsskiftet, så det är ännu mer ambitiöst. Men finns det en kompromissvilja ska man inte utesluta att det går att ta sig framåt.

Jag tror att vi ska hålla an på att bestämma oss för vad Sverige till slut ska ta ställning till innan vi har sett hur långt kompromissandet går. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Inflytande- och demokratifrågorna är helt centrala. Det som man hittills har talat om är helt otillräckligt. Det räcker inte att man har en extra genomgång i utskottet i Europaparlamentet med Draghi en gång per

kvartal eller något sådant. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Man kan alltid hitta kompromisser i sådana här processer, om det är det man vill. Men Lars Ohly har rätt i att om man ska ta kommissionen på allvar är det en väldigt optimistisk tidsprognos. Ska man ta rådet på allvar är den inte riktigt lika optimistisk, därför att vad Europeiska rådet sade var att man skulle ha en principöverenskommelse klar till årsskiftet. Det är inte uteslutet att man efter komplicerade förhandlingar kan landa någon typ av färdväg, någon principiell utgångspunkt, och sedan återstår en hel del arbete.

Lars Ohly talar om skattebetalarna, och då är det rätt viktigt att man förstår skiljelinjerna här. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Praktikerna skulle nog säga att det vore väldigt bra med en stegvis färdplan med avstämningar och med en klarhet i när vilka funktioner flyttas över, hur man bygger upp dem och så vidare. Det är en mycket besvärlig process. Jag ska inte försöka ge någon annan information.

Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag är nyfiken på vad finansministern och regeringen tycker är en acceptabel lösning eller kompromiss i det här fallet. Gäller det hur man hanterar banker eller gäller det något mer? Vad kan man gå med på och inte? Det är viktigt att förtydliga det, speciellt eftersom det är ont om tid och eftersom det är en viktig och ingående fråga.

Anf. 21 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, finansministern, för en väldigt bra genomgång av ärendet! Jag känner mig inte helt trygg med att låta EU eller ECB handha övervakningen, för de har ju faktiskt misslyckats tidigare. Det gjordes en genomgång av holländska banker för några år sedan. Där sade man först att de var okej, men två månader senare gick de närmast i konkurs.

Jag känner mig inte trygg med det systemet. Det är viktigt att man har övervakning på nationell nivå, för där känner man till läget bäst. Jag är väldigt skeptisk mot idén att det är EU-byråkrater som ska sköta övervakningen.

Regeringen har starka invändningar, och det har jag också i hög grad. Samtidigt inser jag problematiken. Någonting måste göras. Det är viktigt att något görs, men frågan är om detta är rätt väg. Finns det inget annat sätt att förmå spanjorerna och tyskarna att komma överens? Eller är det bara bankunion eller inte som gäller? Den enda vägen känns inte helt perfekt i detta läge när så mycket står på spel – inte minst gäller detta det demokratiska inflytandet, som enligt förslaget blir noll eller i vart fall mycket litet. Det är en av de allvarligaste invändningarna. Det demokratiska underskottet är redan nu stort i EU, och vi bör inte medvetet göra det sämre. Det är ett medskick från vår sida.

Anf. 22 HANS ROTHENBERG (M):

Det var en alldeles utomordentlig redogörelse. Regeringens hållning är väl värd EU-nämndens support.

Det är anmärkningsvärt att länder som USA och Japan, som har gigantiska budgetunderskott och på sina håll långvarig negativ tillväxt, ska sätta fingrar i ögat på Europa och säga att det är vi som ska lösa problemen. Det finns många problem utanför Europas gränser som kanske borde göra att tonlägena blev mer måttfulla.

Det ligger i allra högsta grad i Sveriges intresse att hitta en lösning här. Nu har vi hört en väldigt tydlig problembeskrivning. Det intressanta är då hur man kommer till lösningen och med vilka. Var finns like-minded i den europeiska kretsen där de svenska positionerna kan slå rot?

Det skulle också vara intressant att höra vad det finns för russin i kakan i de lösningar som kommer från andra länder och aktörer.

Det viktiga här är att ansvaret landar på rätt ställe, inte bara för att lösa situationen utan också för att legitimera lösningen. Projektet med euron och Europeiska unionen är väldigt avhängigt av hur det här uppfattas. Det måste bli en lösning som inte bara släcker nuvarande brand. Man måste undvika att kompromissa för kompromissens egen skull – resultatet måste bli ett kraftfullt brandskydd framöver.

Anf. 23 STAFFAN DANIELSSON (C):

Det här är en oerhört viktig fråga och en viktig diskussion. Jag läste och försökte tränga in i handlingarna, men jag får säga att finansministerns genomgång gjorde att det klarnade mycket, så jag vill tacka för en väldigt bra genomgång. Förvirrad men på en högre nivå – så är det.

Finansministern och regeringen har Centerpartiets fulla stöd i den inriktning som man har redovisat här.

Jag har bara en liten kontrollfundering. Om ECB tar över tillsynansvaret över en del länders banker skulle det innebära att man ska bygga upp kontrollsystem för 6 000 banker. Handlar det ändå inte om att ta över befintliga kontrollsystem och certifiera dem i olika länder? Jag utgår från att de finns, fastän de kanske inte fungerar tillräckligt bra.

Slutligen vill jag säga att man känner en oro inför den bild som finansministern har målat upp. Vi vet hur tufft det är för Spanien och andra länder. Best case är att det kommer en acceptabel lösning i denna svåra materia. Worst case är att det på något sätt låser sig. Kunde kanske finansministern problematisera något kring detta – kan det krångla till sig för Spanien här?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig börja med Johnny Skalin, som ställer den mycket relevanta frågan vad vi måste definiera som punkter som Sverige måste få på plats för att detta ska fungera. Det är naturligtvis svårt att göra detta. Man gör det löpande under ett kompromissförfarande.

Låt mig ändå skissera några utgångspunkter för våra förhandlingar. En är detta med kapitaltäckning. Det måste finnas en nationell beslutanderätt när det gäller nivå och tillämpning av kapitaltäckningskravet. Vi måste ha möjlighet att med ett stort banksystem, stor exponering och hög skuldsättning för hushållen säkra att vi kan ha lite tuffare krav på våra banker. Historiskt sett skulle detta inte vara något som någon annan hade

synpunkter på, för man har brukat hävda att det har väldigt negativa effekter att man har mer kapital. Ni kanske minns att vi hade den diskussionen. Nu såg man ju att bankerna har börjat trampa om fötterna lite grann.

Nu säger man i stället att det är gold plating. Om man får en bank som är mer säker har den lättare att finansiera sig, och då får man lägre räntor och bättre tillväxt. Nu har man alltså helt svängt i argumentationen.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

En annan viktig punkt är ekonomiskt ansvar. Det gäller för både crisis resolution och deposits. Man kan tycka att det låter egoistiskt när vi säger att Sverige inte ska vara med och betala för bankkrisshantering i andra länder, fast det beror lite på hur EFSF och ESM är konstruerade. Vi kan aldrig få pengar ur dem. Man måste vara euroland för att få pengar ur dem. Då är det ologiskt att vi skulle vara med.

Man skulle kunna ändra hela strukturen, så att det blir ett kollektivt försäkringssystem, men det har åtminstone inte hittills kommit några sådana förslag på bordet. Att vara med i ett backstop-system som till slut inte kan omfatta oss blir väldigt bakvänt. Jag är inte säker på att vi ska vara med i ett som omfattar oss heller, men vi måste få klarhet i skattebetalarnas potentiella risker här. Det är väl de tyngsta skälen.

Jag är starkt proeuropeisk, och som européer måste vi försöka hitta europeiska system som är demokratiskt acceptabla. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<Vi har också ett allmänintresse av att det blir bra.

Låt mig så ta upp Ulf Holms frågeställning: Kunde man inte hitta en annan väg? Det här är känsliga och besvärliga beslut. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Hans Rothenberg tar upp frågan hur detta kommer att fungera i de internationella diskussionerna och vilka allierade vi har. Nu på morgonen fick jag beskedet att jag ska vara en av huvudtalarna på den slutna sessionen i IMFC om risker i världsekonomin. Jag förstår precis varför jag fick den vänliga inbjudan. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Nu glömde jag Staffan Danielssons fråga, men jag tar den sedan.

Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi i Kristdemokraterna delar naturligtvis den ståndpunkt som regeringen har. Jag har dock en fråga som jag funderar på. Vi talar ibland om bankerna som om de alla vore statliga och vi kunde styra över dem precis hur som helst. Det är faktiskt till stor del privat ägda banker. Hur går den diskussionen? När vi går in med skattemedel är det en sak – det krävs demokratisk förankring – men om bankerna dessutom ska börja hjälpa

Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Av handlingarna framgår att regeringen inte har någon definitiv ståndpunkt. Det framgår också när finansministern nu kommer till EU-nämnden att han är bekymrad över de förslag om bankunionen som läggs fram. När jag ställde frågan vad som krävs för att Sverige ska gå med på en kompromiss får jag tre olika svar. Det ingår dock så mycket mer än detta och som jag ser som negativt med bankunionen.

Detta med europeisk tillsyn nämnde finansministern inte alls som ett krav för att Sverige ska gå med på en kompromiss. Han sade inte heller något om ett gemensamt insättningsgarantisystem. Varför ska vi kompromissa om de här sakerna om vi inte håller med om dem från Sveriges och regeringens sida? Nu vet jag inte riktigt vad vi håller med om, men varför ska vi kompromissa om sådant som vi inte håller med om? Bara för att vi ska kunna påverka européerna lite grann ska de kunna påverka oss. Varför ska vi gå med på ett sådant förhållningssätt över huvud taget? Det förstår jag inte, och jag tycker att finansministern kan utveckla det.

Jag undrar också om det finns något scenario där finansministern och regeringen kan tänka sig att Sverige ska stå utanför bankunionen. Räcker de tre svar jag fick, eller är det något mer som krävs för att Sverige ska kunna ställa sig utanför? Finns det över huvud taget någon möjlighet att ställa sig utanför?

Jag vill också skicka med att vi från Sverigedemokraternas sida är väldigt kritiska till bankunionen. Vi skulle helst se att regeringen inte alls ingår något avtal med Europa om en bankunion.

Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M):

Staffan Danielsson tog upp en väldigt relevant fråga som också belyser varför detta är en komplex diskussion. Är det fråga om att överlåta till ECB att hantera kontrollen inom befintliga regelverk? Svaret är nej.

Vi håller just på att gå in i Basel III. Finansinspektionen här hemma vrider och vänder på exakt vad det ska betyda för svenska banker. Hur hög riskvikt ska vi ha på boräntorna? När man till exempel lägger på det extra kapitalet, var ska det ligga i hierarkin innan andra saker slår till?

Vad menar vi med kapital? Jag vet inte hur många, men jag tror att vi i Europa har åtminstone 15 olika definitioner av kapital och globalt säkert 30 definitioner av kapital. Nu ska man utforma nya regelverk för det. Vad är kapital? Det är en mycket svår fråga. Det arbetar vi med nu. Vi har inte gjort det färdigt i Sverige utan det är en process som kommer att pågå kanske till 2015 eller något sådant innan det är klart.

Om man i den processen helt plötsligt skickar det till ECB är det naturligtvis de som bestämmer alla avvägningarna och frågeställningarna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Kan man tänka sig någon typ av best case-scenario? Vad är det som krävs för att komma ur det här, och hur ska man se på Spanien?

Det är tre saker som vi vet måste ske för att man ska komma ur det hela. Det första är att man får en långsiktig sanering av offentliga finanser. Den bör helst ligga på utgiftssidan, men den måste också inkludera

skatter. Där är vi rätt långt gångna. Fonden tror nu på europeiska underskott på runt 2–3 procent de kommande åren och en stabilisering av skulder runt 90 procent, vilket är väsentligt lägre än USA och Japan och snittet för G7. Det gäller att hålla fast vid det och hantera de krisländer som skapar en väldig osäkerhet, Spanien och Grekland.

Det andra är att man under lång tid måste ha en väldigt expansiv penningpolitik. Andra länder som gått igenom sådant och misslyckats på den punkten är Japan och Storbritannien på 1920-talet. Då blir det mycket besvärligt att klara av en offentlig finansiell sanering.

Det tredje är att man på andra sätt måste skapa tillväxt i ekonomin, alltså strukturreformer på det sätt som till exempel vi i Sverige gjorde. Det var stark monetär stimulans och en mycket stram finanspolitik men också massor av reformer som gav tillväxttryck från annat håll. Där är det mycket kvar att göra för Europa. Det är rätt tydligt vad som behöver göras för att det till slut ska gå bra. Sedan får man kämpa på med det.

Désirée Pethrus undrar om det inte är fråga om privatägda banker. Man måste förstå att ägarnas kapital i en bank inte är som i ett vanligt företag. En bank har pyttelite kapital. Normalt sett har man en finansiering som ligger på 30 dagar. En bank är ju en transformation. Hushållen och företagen vill ha långa lån. Banken tar in korta lån. Sedan transformerar man denna maturity så att det funkar. Det gör att det finns en inbyggd instabilitet, och ägarens kapital är en oerhört liten del för att täcka den lånestocken.

De som tillhandahåller och styr den korta delen av lånen är centralbankerna. Det är de som sköter "overnighten", vilket styr tremånadersräntorna, vilket styr rätt mycket av likviditeten i den delen. Banken är så att säga inbäddad i ett semioffentligt system. Man får helt enkelt sätta regler och lagar för hur bankerna ska agera i ett sådant läge.

Johnny Skalin tyckte att jag var kortfattad. Jag tyckte att jag kanske var utförlig och till och med bluddrig. Men låt mig försöka vara lite tydligare om några punkter som vi tycker är besvärliga.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Där har vi ett antal punkter som definierar en ingång till förhandlingarna.

Sedan undrar Johnny Skalin varför vi måste kompromissa. Jag tror att man alltid måste kompromissa. Jag tror att det är bra för människor att kompromissa. Det är bra att komma överens med andra om saker och ting.

Men det finns en annan detalj i det här, och det är att alternativet naturligtvis är EES, alltså den norska positionen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi ska alltså tänka på den risken.

Det här påminner lite om den diskussion vi hade om EES vid medlemskapsförhandlingarna. Det är ett nytt regelverk. Ska vi vara med och påverka det eller ska vi ställa oss vid sidan om? Då kommer vi naturligtvis i stor utsträckning att bli styrda av det. Kan vi vara med och påverka är det en enorm vinst. Sedan kan man naturligtvis göra olika avvägningar kring det.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag vill tacka statsrådet för informationen och noterar medskick från såväl Miljöpartiet som Sverigedemokraterna.

Vi går över till punkt 8, Den europeiska planeringsterminen 2012. Det är en diskussionspunkt. Här vill jag göra nämnden uppmärksam på att vi på bordet har delat ut en ändrad version av s. 13 i kansliets utskick nr 1. Det handlar om ett stycke som har utgått.

Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag kan vara rätt kortfattad. Det här är inte någon stor och avgörande punkt. Som påpekades är det en informationspunkt. Själva rekommendationen och sådant ska diskuteras senare.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):

Från regeringens sida har man tidigare hävdade att rekommendationer är just bara rekommendationer och inte bindande. Men i förslaget står det något om deadline vilket i alla fall jag tolkar som att rekommendationerna kommer att bli bindande. Jag skulle gärna vilja att finansministern kommenterade det.

Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja, bindande för länderna i eurozonen och de som är med i ESM-systemet, inte för oss.

Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag kan i alla fall vidhålla vår avvikande mening. Vi vill inte vara med i den europeiska planeringsterminen under de förutsättningarna heller.

Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi kanske skulle kompromissa.

Anf. 34 LARS OHLY (V):

Eftersom det bara är en diskussionspunkt finns det ingen anledning att ha en avvikande mening, men Vänsterpartiets inställning till den här typen av landrekommendationer är förhoppningsvis väl känd sedan tidigare. Vi tycker att så länge det bara är rekommendationer ska inte EU syssla med detta. Dessutom har de ofta utgångspunkt i en politik som vi menar i stora drag är felaktig.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga, men vi har även noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då går vi till punkt 9, Genomförande av stabilitets- och tillväxtpakten. Här är det fråga om beslut och information.

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det rör genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten när det gäller Portugal. Man kan väl säga att tillsammans med Irland har Portugal varit

lite av poster child för att de här systemen trots allt fungerar. Det har varit lite mer skakigt på slutet, som ni säkert har noterat. Portugisiska räntor har börjat röra sig uppåt, och man har fått en del diskussioner om hur stora problemen är.

Jag är verkligen ingen expert på Portugal men jag skulle nästan säga att Portugal i det här sammanhanget är residual av Spanien. De är så totalt beroende av Spanien vad gäller sin integration att får man bekymmer i Spanien får man bekymmer i Portugal. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<De har haft ett väsentligt bättre läge när det gäller till exempel arbetslöshet än åtminstone Spanien.

Det vi ska fatta beslut om är att förlänga tidsfristen för korrigerings av Portugals process mot 3 procents underskott. Då är rekommendationen att vi ska säga att de har vidtagit effektiva åtgärder. Vi delar slutsatsen att vi ska säga att de har vidtagit effektiva åtgärder. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 37 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har ytterligare en fråga till finansministern. Innebär förslaget att vi ska låna ut mer pengar till Portugal?

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M):

Vi är inte med i det ESM-program som finns för Portugal. Det finns en liten del som har med EU-medel att göra, men det ingår inte i det här beslutet.

Jag får korrigera mig. Det ingår det här beslutet, och att vi går med på det.

Anf. 39 JOHNNY SKALIN (SD):

Då anmäler jag avvikande mening.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag ber om ursäkt. Jag fick lite olika information. Det är inte mer pengar. Det som händer är att alla sådana program betalas ut i trancher. Det betyder att man nu betalar ut nästa tranche. Sedan får man se vad som senare krävs, givet att man förlänger det.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Tack för det klargörandet!

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet men att det anmälts avvikande mening från Sverigedemokraterna. I övrigt får vi tacka för informationen under punkten.

Vi går vidare till punkt 10, Internationella möten. 10 a gäller uppföljning av G20-mötet mellan biträdande finansministrar i Mexiko City och förberedelser inför G20-mötet mellan finansministrar och centralbankschefer i Mexiko City den 4–5 november 2012.

Det är en diskussionspunkt.

Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (M):

Får jag föreslå att vi diskuterar 10 a och 10 b samtidigt. I princip kommer det att vara samma diskussioner som gäller vid båda dessa möten.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Det möter inga hinder.

Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (M):

Som jag nämnde när vi hade diskussioner om en bankunion – jag ska inte upprepa vad som sades där – kommer det i princip att egentligen handla om två huvuddiskussioner. Det ena är att försöka få amerikanerna att på olika sätt komma överens så att vi slipper den fiscal cliff som ligger mot slutet av året och som skulle innebära en mycket häftig åtstramning.

”Alla” säger att amerikanerna kommer att hitta vägar att hantera den. Det är också vad amerikanerna kommunicerar, att man till slut kommer att hitta någon typ av kompromiss som gör att man senarelägger den åtstramning som automatiskt ligger där. Det tror jag egentligen inte blir huvuddiskussionen, utan detta kommer igen att handla om att det finns en väldig massa bekymmer i Europa som världen anser att Europa måste ta på allvar.

De svenska och nordiska hållningarna i detta är väldigt klara. Vi försöker att vara en konstruktiv partner i de här diskussionerna, men vi har som jag nämnde ett antal bekymmer på bankunionssidan som måste hanteras.

Det finns också en diskussion om inflytande. Jag tror av två skäl inte att den blir så väldigt skarp på IMFC-mötet. Det ena är att den europeiska krisen fortsatt kommer att dominera. Det andra är att vi har en amerikansk administration som lite grann befinner sig i transition. Det är inte riktigt rätt läge för dem att nu dundra fram i de här frågorna.

Till det ska man möjligtvis lägga ett tredje skäl, nämligen att när det gällde uppfordringen av IMF tog Kina sin del, men det var inte något av de andra utvecklingsländerna som på något påtagligt sätt klev fram. På så sätt har Europa en starkare position i de här diskussionerna än vi tidigare haft i den meningen att det är vi som på olika sätt har bidragit.

Sedan ska man väl också säga att en svensk hållning är att vi bör få en förskjutning här. Vi anser att det bör vara en rimlig återspeglning av hur världsekonomin ser ut i styrelsen för IMF, och vi ser gärna att IMF och G20 kommer allt närmare varandra i verksamhet. Det betyder att det är rimligt att turkarna får en rotation med schweizarna och har möjlighet att sitta med vid bordet. Det betyder att det är bra att Belgien och Holland nu går ihop och därmed öppnar för ytterligare en emerging markets-stol i IMFC.

Egentligen skulle vi behöva klara av ytterligare en stol. Sverige har försökt att på olika sätt bidra till att föra sådana diskussioner med olika konstellationer, men det har inte visat sig vara möjligt att föra det framåt på ett sätt som landade det. Vi har ju bidragit via den nordisk-baltiska stolen. Vi har rotation med balterna trots att de inte är så alldeles stora. Det bidrar med någon liten del, några tiondelar, till förskjutningen. Men

det återstår för Europa att på något sätt få fram en stol till som vi lämnar ifrån oss. Det återstår att se hur det görs.

Det är en tredjedels stol kvar, säger mina medarbetare, alltså inte riktigt en full stol på det sätt vi räknar. Det beror på att när man lämnar till exempel rotation, så att turkarna sitter ihop med schweizarna, blir det inte en full stol.

Anf. 45 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det vad beträffar punkt 10 a finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan.

När det gäller punkt 10 b finns det stöd för regeringens ståndpunkt i det ärendet.

Slutligen, statsrådet, går vi till punkt 11, Övriga frågor. Finns det något att tillägga där? Nej.

Då får EU-nämnden tacka så mycket och önska en trevlig helg.

2 § Konkurrenskraft

Näringsminister Annie Lööf

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 30–31 maj 2012

Återrapport från informellt ministermöte den 19 juli 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 10–11 oktober 2012

2012/13:3

5 oktober

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Näringsminister Annie Lööf med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Det innebär att vi går över till punkt 2 på föredragningslistan, Konkurrenskraft. Vi ser fram emot återrapport från möte i rådet den 30–31 maj, återrapport från informellt ministermöte den 19 juli samt information och samråd inför möte i rådet den 10–11 oktober.

Det finns inga A-punkter.

Vi går först in på återrapporten.

Anf. 47 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Jag tänkte kort kommentera den skriftliga rapport som ni fick från konkurrenskraftsrådet i maj. Där hade vi två frågor, och de handlade om dels Cosme, dels EIT, som även kommer upp på konkurrenskraftsrådet nästa vecka.

Vi representerades av Coreperambassadör Jan Olsson vid mötet, och han gjorde ett inlägg där han framhöll vikten av åtgärder mot små och medelstora företag i allmänhet och pekade på att Cosme är en av pusselbitarna tillsammans med smart lagstiftning, inreklamningsakten och småföretagsakten. Han betonade just vad gäller Cosme att det handlar om såväl finansieringsåtgärder som andra åtgärder.

Sedan nämner jag EIT bara lite kort med tanke på att vi kommer att gå in på det senare. På förra konkurrenskraftsrådet var det bara en presentation av den framstegsrapport som då hade lagts, och det noterades rådet utan diskussion. Diskussionen väntas komma under nästa vecka.

Slutligen fick vi information om kommissionens statsstödspaket. Även där representerades Sverige av Coreperambassadör Jan Olsson, som gjorde ett inlägg där han underströk just vikten av vårt strikta statsstödsperspektiv.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till den kommenterade dagordningen, punkt 3, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning om inrättande av Europeiska institutet för innovation och teknik. Det är en partiell allmän riktlinje. Vi konstaterar att det är en beslutspunkt.

Anf. 49 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Det handlar om en ändring av förordning om inrättande av EIT. Kommissionens förslag till EIT:s strategiska innovationsagenda 2014–2020 samt förslag om ändringar av EIT:s regelverk presenterades den 30 november förra året inom ramen för förslaget till nästa ramprogram för forskning och innovation, nämligen Horisont 2020. Dessförinnan inbjöd

kommissionen till ett öppet samråd om EIT:s strategiska innovationsagenda. Det gjorde man under våren 2011, och där lämnade regeringen synpunkter.

Förslaget till anpassning av förordningen om inrättande av EIT lägger fast ramarna för verksamheten under kommande period. Det beskriver EIT:s inriktning. Det beskriver dess roll i Horisont 2020, hur institutet ska drivas och hur det ska bidra till målen i ramprogrammet genom att integrera kunskapstriangeln utbildning, forskning och innovation. För att säkerställa en enhetlig ram för deltagande i Horisont 2020 ska ramprogrammets förordning om regler för deltagande och spridning tillämpas på EIT.

Förslaget ligger helt i linje med de synpunkter som regeringen lämnade vid det öppna samrådet våren 2011, och regeringen har därför välkomnat förslaget.

Förhandlingen om EIT:s förordning var föremål för överläggningar i nämnden den 25 maj i år inför konkurrenskraftsrådet i maj. Det ingick som en del av den framstegsrapport som jag nämnde tidigare och som i maj var en informationspunkt på EU-nämnden.

Förslaget som nu presenteras av kommissionen har behandlats vid fem tillfällen i rådsarbetsgruppen för forskning och tas nu upp för beslut om en partiell allmän inriktning.

Huvudfrågan i förhandlingen har varit medlemsstaternas status som en särskild intressent och vilket behov man då har av relevant involvering från medlemsländerna sida utan att detta påverkar EIT:s oberoende.

Med reservation för att budgetförhandlingen inte ska föregripas anser regeringen att det framförhandlade förslaget till en partiell allmän inriktning rörande EIT:s förordning kan antas.

Vi har i förhandlingarna framhållit betydelsen av medlemsstaternas involvering i EIT:s utveckling, och vi har medverkat till att förordningen nu fastställer att en särskild form för kommunikation mellan medlemsländerna och EIT etableras inom ramen för ett forum för EIT:s intressegrupper.

Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD):

Det är jättebra att man satsar på innovation och forskning, men jag har ändå fyra synpunkter på det här.

För det första tycker vi att det är lite våghalsigt att satsa pengar på en organisation som man inte har utvärderat. I alla fall känner inte vi till att man har utvärderat om man har fått ut ett visst antal utbildningar på ett visst antal företag.

För det andra kan jag ifrågasätta om det är rimligt att binda upp sig med tematiskt inriktad forskning så som det här förslaget är framställt.

För det tredje kan man rimligen anta att det kommer att blandas friskt mellan excellens och strukturfondsländer. Frågan är hur effektivt det blir om det inte går att strukturera upp det mer effektivt än som föreslås.

För det fjärde anser vi att kommissionen får ett orimligt stort inflytande i EIT, och det tycker vi är olyckligt.

Med den utgångspunkten vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 51 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Tack för föredragningen! När det gäller nästa ärende, som inte är statsrådets ärende, talar man mycket om förenkling. Vi har ju i allra högsta grad haft en diskussion om förenkling just kring ansökningar och att kunna delta i olika former, eller egentligen alla typer, av förordningar – vi har det inte minst när det gäller strukturfonder, och vi har det på alla andra sätt.

Jag undrar därför varför regeringen i sin ståndpunkt inte har lagt in förenklingar eller om man bara har glömt bort det i det här sammanhanget. Jag utgår från att statsrådet kommer att driva på att förenklingsarbetet även måste gälla EIT. Jag utgår från att vi är överens på den punkten.

Anf. 52 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Jag börjar med förenklingsfrågan. Självklart är det så att Sverige i alla forum driver på just för förenkling: förenklad tillämpning och förenklade regelverk, inte minst i detta sammanhang vad gäller EIT, vars syfte är just en samverkan mellan näringslivet och det offentliga och akademien för att få fram nya innovationer. Det ligger helt i linje, och vi är helt överens i den frågan, Börje Vestlund.

Vad gäller Sverigedemokraternas fyra synpunkter menar jag att EIT:s verksamhet har varit väldigt framgångsrik. Det kan konstateras att man för varje satsad krona har fått ut mycket mer. Det är någonting som både näringslivet och medlemsstaterna tycker är bra. Därför välkomnar jag att man nu lyfter in EIT:s oberoende roll inom ramen för Horisont, att man lyfter in det i det större ramverket för att få en tydligare inriktning framåt, så att vi jobbar åt samma håll.

Vill Marie komma in på övriga punkter som Johnny Skalin lyfte fram?

Anf. 53 Departementssekreterare MARIE IVARSSON:

Vad gäller punkten om utvärdering kan vi konstatera att kommissionen beställde en extern utvärdering så långt som EIT har utvecklats sedan 2008, och de så kallade knowledge and innovation communities har etablerats från 2009. Där summerades det som har varit framgångsrikt men också det som har varit utmaningar. Det låg till grund för och fanns med i det öppna samrådet. I regeringens svar relaterades till denna utvärdering. Det är ett klagörande när det gäller den punkten.

Att binda upp tematiskt är ett val kommissionen har gjort inte bara i EIT, utan i förslaget till hela Horisont 2020 ringar man in samhällsutmaningar. Det är parallellt med vad man har gjort för de framtida möjliga nya plattformssamarbetena i EIT.

Vad gäller excellens och de delar av Europa som är mindre excellenta är EIT:s inriktning helt baserad på stark konkurrens i excellens. Sedan trycker förslaget och diskussionen i rådet på synergier med strukturfonderna. Det gör man generellt, och det har även regeringens ståndpunkt inbegripit, men utan att kompromissa med excellens. Det är en kommentar.

Vad gäller den sista punkten, om ett orimligt stort inflytande från kommissionens sida på EIT:s oberoende, har det varit en del av just den diskussion som ligger till grund för regeringens ståndpunkt inför beslutet,

att om möjligt balansera rörelser från kommissionens sida med medlemsländernas involvering men att också hävda att det här är en oberoende organisation. Men självklart är det många parter som har ett stort intresse av hur EIT utvecklas.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, men jag har samtidigt noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till punkt 8, Europeisk industripolitik. Här finns punkterna a–d, och jag förstår att statsrådet gärna vill ta dem i ett sammanhang. Det är fråga om beslut under punkt d.

Anf. 55 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Jag väljer att presentera 8 a–d i ett sammanhang.

Av dagordningen framgår, som ni ser, att kommissionen kommer att presentera tre meddelanden. Det är ett meddelande om industripolitik som heter *Ett bidrag till tillväxt och ekonomisk återhämtning*, ett meddelande som heter *Strategi för hållbar konkurrenskraft inom byggsektorn och dess företag* samt ett meddelande om den kulturella och den kreativa sektorn för kreativ tillväxt i EU.

Kommissionen har ännu inte lagt fram meddelandet om industripolitik, utan det förväntas ske den 10 oktober.

Meddelandet om kulturella och kreativa näringar presenterades i förra veckan, den 25 september, och bedömningen av det meddelandet sker nu i Regeringskansliet.

När det gäller det kommande industrimeddelandet förväntas detta behandlas på konkurrenskraftsrådets möte i december, och regeringen kommer därför att få anledning att återkomma till riksdagen i frågan inför det mötet.

I dagordningspunktens sista del, som ordföranden uppmärksammade, har det cyprriotiska ordförandeskapet lagt fram utkast till rådsslutsatser om viktig möjliggörande teknik och det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror. Det har man lagt fram för antagande.

Rådsslutsatserna har sin grund i kommissionens meddelande som heter *En europeisk strategi för viktig möjliggörande teknik: mot tillväxt och jobb* och också meddelandet *Att trygga råvaruförsörjningen för Europas framtida välfärd – Förslag för ett europeiskt innovationspartnerskap om råvaror*.

Rådsslutsatserna speglar den svenska linjen rörande möjliggörande teknologi och innovationspartnerskap om råvaror. I förhandlingsarbetet kring utkastet har Sverige aktivt verkat för fria och öppna marknader och sökt motverka skrivningar som kan innebära uppluckring av statsstödsregler, bland annat mot bakgrund av den pågående översyn som kommissionen gör.

Regeringen föreslår att Sverige kan välkomna kommissionens information och ställa sig bakom ordförandeskapets utkast till rådsslutsatser. Mot bakgrund av att man inte har presenterat meddelandet om industripolitik och att meddelandet om kulturella och kreativa näringar nyligen har presenterats bör svenska ståndpunkter framföras i ett generellt och övergripande perspektiv.

Anf. 56 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag läste ärendet som om det var en ren informationspunkt, och då hade jag möjligen kunnat svälja det. Men i detta sammanhang blir det lite knepigt. Det ena meddelandet presenteras inte förrän samma dag som konkurrenskraftsrådet inleds, och det andra meddelandet är så nyligen presenterat att det inte finns någon faktapromemoria, vilket regeringen brukar vara duktig på att producera. Det blir då tveksamt hur man ska kunna ställa sig bakom, även om det är i mycket allmänna termer.

Som socialdemokrat har jag alltid haft uppfattningen att vi ska bidra. Vi är medlemmar i denna union, och vi ska bidra så mycket vi kan till att utveckla unionen och inte alltid tänka Sverige först och sedan unionen. Vi ska göra både och. Det är dock viktigt att man lyfter fram positionerna för unionen.

Det här är allmänna svenska ståndpunkter, och det är inte det jag kritiserar utan att man möjligen ska säga stopp och belägg. Vi har fler ärenden under denna punkt där man lägger rådsslutsatser på något som nyligen har kommit eller inte ens hunnit behandlas.

Det måste vara ordförandeskapet som väldigt snabbt har fått fram dessa rådsslutsatser på bland annat ett dokument som inte finns. Jag skulle vilja ha en kommentar till det.

Vi kan ställa upp på detta, men vi vill att man utvecklar det här med byggindustrin. Annars kan det mycket väl leda till att vi ska gå in och finansiera den havererade byggindustrin i Spanien eller något annat konstigt som kan komma ut av detta, och det kommer vi att vara emot.

Annars är det mycket positivt att man satsar på de kreativa näringarna. Där har vi mycket att lära. Jag kan dock tycka att vi har mer att lära av Tyskland än av kommissionen.

Anf. 57 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Jag ska förtydliga ännu mer vad som gäller under konkurrenskraftsrådet nästa vecka. Det rör sig om en informationspunkt med möjlighet för oss att ge initiala övergripande kommentarer. Det skarpa läget vad gäller industripolitiken och de andra meddelandena kommer först senare. Industripolitiken blir skarp i december, och då är givetvis vår avsikt att komma tillbaka till riksdagen med kommentarer till de rådsslutsatser som då kommer att finnas.

Vi vill här i dag meddela att vi under nästa vecka kommer att få information om dessa meddelanden.

Det som är skarpt läge är rådsslutsatserna om den möjliggörande tekniken och råvarudirektivet. De har varit uppe och varit föremål för diskussion tidigare. Därför lägger Cypren fram rådsslutsatser.

Jag förstår Börje Vestlunds nyfikenhet och hans frustration över att meddelanden presenteras så kort in på KKR. Förklaringen är att det är just en informationspunkt och att det skarpa läget kommer senare i höst.

När det gäller meddelandet om byggindustrin kan jag garantera Börje Vestlund att regeringen inte kommer att ställa upp på att gynna byggindustrin i södra Europa. Det här handlar om en strategi framåt för att främja byggsektorn.

Anf. 58 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Jag delar Börje Vestlund oro och bekymrade uppsyn vad gäller de sena dokumenten. Det blir svårt för oss att ha en seriös behandling även inför en diskussion, och med vetskap om hur beslutsprocessen ser ut tror jag att de förberedande diskussionerna har stor giltighet för vilket beslut som så småningom kommer att tas. Det gör att EU-nämnden nu har små möjligheter att påverka i ett tidigt skede.

Detta skyller jag inte regeringen för, men regeringen bör markera att det är orimligt. Om våra nationella parlament ska ha en reell möjlighet att komma in tidigt i processen och påverka de beslut som ska tas på EU-nivå måste man bli bättre på att ta fram dokument i god tid innan diskussionen påbörjas. Här uppfattar jag inte att vi har någon annan uppfattning än regeringen.

I de diskussionspunkter som finns upppe menar Vänsterpartiet att miljöperspektivet genomgående är alltför svagt. Tillväxthänsynen handlar inte i tillräcklig utsträckning om hållbarhet. När det gäller byggsektorn saknar vi till exempel energiprestandakrav, som bör finnas inkopplade.

Samtidigt delar jag den oro som Börje Vestlund hade men som statsrådet menade var överdriven, nämligen risken för att subventioner förs upp på EU-nivå. Det rimliga är att denna typ av frågor hanteras nationellt.

När det gäller innovationspartnerskapet om råvaror, som är en beslutspunkt, är jag rädd att jag måste anmäla avvikande mening. Anledningen är att EU:s rätt till råvaror på bekostnad av utvecklingsländernas framstår som ganska tydlig samtidigt som jag menar att det inte finns ett hållbart nyttjande av råvaror i förslaget. Till exempel framgår inte alls att fossila energikällor ska stanna i marken, vilket jag menar vore en rimlig position från Sverige och också ett rimligt beslut från rådet.

I de övriga punkterna, som är diskussionspunkter, skickar vi bara med våra synpunkter.

Anf. 59 ORDFÖRANDE:

Jag uppfattade ett medskick vad gäller framförhållning och sena rådslutsatser.

Anf. 60 ULF HOLM (MP):

Såvitt jag förstår diskuterade näringsutskottet dessa frågor så sent som i går. På de övergripande frågorna, som är diskussionspunkter, saknar Miljöpartiet den gröna omställningen och miljöaspekten, framför allt i regeringens position, som vi tycker skulle behöva tydliggöras ordentligt. Här är det viktigt att på ett tidigt stadium hitta like-minded i EU-kretsen för att förbättra förslagen. Det gäller inte minst punkten om bygande.

Gemensamt för dessa två är tillgången till kapital. Det är ett stort bekymmer för småföretag i Sverige och resten av EU. Hur detta ska hantearas är också något som man bör lyfta upp. Vi har ett stort behov av bygande i Sverige, bland annat gäller det miljonprogrammen. Ett av problemen där är just tillgången till kapital. Jag menar inte att staten ska gå in med pengar, men det finns andra delar. Det är dock viktigt att trycka på punkterna som är en förutsättning för att klara den gröna omställningen med mera.

På punkt d, som handlar om råvaror, har vi en avvikande mening eftersom det står alltför mycket om EU:s rätt till råvaror. Det är inte rätt utgångspunkt för ett sådant här dokument. Det finns delar som är bra, men hela approachen om EU:s rätt till råvaror ställer vi inte upp på. Man måste ha ett annat perspektiv.

Vi har alltså avvikande mening på sista punkten och i övrigt medskick.

Jag vill också säga att i sådana här viktiga frågor är det väldigt bra med dokument på svenska så att man kan förstå allt. Nu fick vi bara dokument på engelska trots att det står att kommissionen har kommit med dokument tidigare. Ni måste bli bättre på att hävda svenska språket.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar det, men vi har bara fått dokumenten på engelska till kansliet.

Anf. 62 JOHNNY SKALIN (SD):

Vad gäller punkt 8 a anser vi att svenska skattepengar inte ska användas som hävstång i EU-projekt i de här ärendena. Det framställs som en informationspunkt, men jag vill ändå framföra min synpunkt.

Vad gäller punkt b är jag också orolig för att vi ska finansiera de spanska arbetslösa byggarna med EU-stöd. Jag förstod det som att regeringen har samma inställning, att vi inte ska finansiera deras arbetslöshetsstöd, och i så fall är jag nöjd i den frågan.

På punkt 8 c är vi skeptiska till finansieringen. Om regeringen inte delar vår inställning vill jag anmäla avvikande mening.

Punkt 8 d har jag ingen synpunkt på.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Låt mig förtydliga att punkterna a–c är diskussionspunkter. Punkten d är en beslutspunkt.

Anf. 64 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Ordförande! Jag tackar för medskicken. Givetvis hade vi också önskat tidigare meddelanden, vilket hade möjliggjort för oss att kunna ge riksdagen svensk översättning med mera och att ha en ordentlig diskussion. Det som finns med och som möjliggör en diskussion är de frågor som man vill lyfta upp vad gäller exempelvis industristrategin. Här har kommissionen skickat ut frågor för att vi ska kunna förbereda oss inför den diskussionen.

Som jag sade inledningsvis kommer vi att ha ett övergripande perspektiv i diskussionerna. Vi återkommer till riksdagen i december när vi ska fatta beslut om rådsslutsatser på punkt a.

När det gäller det gröna miljöperspektivet är en grundbult för regeringen att driva på för hållbarhet och ekoeffektiv ekonomi, som jag har talat om här tidigare. I exempelvis rådsslutsatserna för råvaror välkomnar vi i våra kommentarer kommissionens bedömning vad gäller hållbar användning av detta. En av Sveriges tydliga hållpunkter handlar just om att vi ska ha en hållbar utvinning av råvaror och jobba med återvinning

och hållbart resursutnyttjande. Det är något som Sverige också kommer att lyfta fram på konkurrenskraftsrådet.

I övrigt kan jag konstatera att det finns avvikande meningar och att det framför allt är på informationspunkterna som ni inte delar regeringens ståndpunkt i sak. Vi återkommer till dessa i EU-nämnden när det blir skarpt läge.

Anf. 65 Kanslirådet JOHAN STÅLHAMMAR:

Vad gäller råvarudelen tar den sin utgångspunkt i det europeiska råvaruinitiativet. Det har tre bitar i sig. Den första biten är att se och utveckla tillgången av råvaror inom EU. Den andra biten är att se till möjligheten att få tillgång till råvaror utanför EU, och den tredje biten är att jobba med återvinningsfrågor och ett mer effektivt resursutnyttjande – detta sett mot det behov av råvaror som ändå föreligger.

Vad gäller frågor som rör tillgång till råvaror utanför EU är det i mångt och mycket handelspolitiska frågor och sorterar under det politikområdet. Nämnas kan dock att det här är ett typiskt område där den svenska politiken vill värna om öppna och fria marknader på lika villkor. Det är ett viktigt moment i detta.

Anf. 66 ORDFÖRANDE:

Då ingen ytterligare önskar ordet har vi först att ta ställning till punkterna 8 a–c. De är diskussionspunkter i den kommenterade dagordningen. Där konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga. Vi har dock noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna gällande punkterna 8 a och 8 c.

När det gäller punkt 8 d konstaterar jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det ärendet men att det anmäls avvikande meningar från såväl Vänsterpartiet som Miljöpartiet. Dessutom har det gjorts medskick i första hand beträffande själva hanteringen, har jag förstått det som, från både Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anf. 67 LARS OHLY (V):

När det gäller 8 b gäller vårt medskick väldigt tydligt en ståndpunkt beträffande byggsektorn och eventuella subventioner på EU-nivå. Vi återkommer till en eventuell avvikande mening den gång vi behandlar frågan inför beslut i rådet.

Anf. 68 ULF HOLM (MP):

Ordförande! Jag saknar kommentarer. Alla dokument i detta råd, alltså kommissionsdokument, är producerade mellan den 21 och den 26 september. Så svårt kan det inte vara att få fram svenska översättningar på materialet. Det är inget som är gjort denna vecka. När det gäller 8 d är det producerat den 21 september. Det är lite dåligt att vi inte kan få en korrekt översättning av sex sidor innan vi ska fatta beslut i EU-nämnden.

Anf. 69 ORDFÖRANDE:

Vi har noterat detta. Vi kan konstatera att meddelandena finns på svenska, men inte de övriga delarna.

Finns det några invändningar mot det sätt på vilket jag sammanfattade tidigare? Nej. Därmed kan vi lämna punkt 8.

Vi går till punkt 10, Övriga frågor. Det gäller meddelande från kommissionen om att förbättra och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation, en strategi. Det är en informationspunkt.

Anf. 70 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Den ligger på Utbildningsdepartementet, så den kommer Peter Honeth att ta. Min första punkt under Övriga frågor är i så fall 10 c om stålindustrin.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vi har noterat att statsrådet har punkterna b, c och d. Punkten d behandlar statligt stöd till filmer och andra audiovisuella produktioner.

Anf. 72 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Då stämmer det. Önskar nämnden få information om punkten kan jag givetvis föredra detta.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Så verkar inte vara fallet. Vi vill tacka för informationen som har getts. Trevlig helg!

3 § Konkurrenskraft
Statssekreterare Peter Honeth
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 30–31 maj 2012
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 10–11 oktober 2012

Anf. 74 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att nämnden befinner sig på föredragningslistans punkt 3. Jag hälsar statssekreterare Peter Honeth med medarbetare välkomna till nämnden.

Det finns inga A-punkter. Vi ser då i första hand fram emot en återrapport från möte i rådet den 30 och 31 maj.

Anf. 75 Statssekreterare PETER HONETH:

Det som var uppe för ställningstagande i rådet var frågan om ett ställningstagande till partiell allmän inriktning av ramprogrammet för forskning och innovation, det som kallas Horisont 2020. Resultatet blev att rådet ställde sig bakom den partiella allmänna inriktningen.

Två frågor diskuterades framför allt. Dels var det frågan om embryonala stamceller, där några medlemsstater hade svårt att acceptera den text som förelåg. Det blev dock ingen ändring på den punkten. Dels tog ett antal medlemsstater ur den så kallade MS12-gruppen upp detta med breddat deltagande. Det blev dock samma regler som de som har gällt under det nuvarande ramprogrammet FP7. Det blev alltså inte heller där någon substantiell förändring.

Anf. 76 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att ingen önskar ordet.

Vi går till punkt 4 på den kommenterade dagordningen. Det gäller förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation. Det är en beslutspunkt.

Anf. 77 Statssekreterare PETER HONETH:

Det är som sagt en beslutspunkt, och det kan väl sägas att det inte har gått att nå enighet under de förberedande diskussionerna och inte heller i Coreper. Det betyder att det är en punkt där rådet förväntas inte bara formellt ta beslut, utan den reella saktidningen kommer att behöva föras i rådet. Det gör att det är svårt att veta exakt var beslutet hamnar. Ordförandeskapet är helt inställt på att beslut måste fattas vid rådets sammanträde i nästa vecka. Detta är en fråga där också Europaparlamentet så småningom ska ta ställning, och det väntas ske i slutet av året.

Det finns två utestående frågor inför mötet. Det handlar dels om reglerna för ersättning i ramprogrammet, Horisont 2020, dels om ersättningsnivåer baserade på lönenivåerna i olika medlemsstater. Jag ska kommentera båda dessa punkter.

Regeringen har haft en övergripande utgångspunkt för diskussionerna om deltaganderegler, och det är behovet av att åstadkomma förenkling.

Det har varit en svensk ståndpunkt sedan lång tid, och det har Sverige framfört med stor kraft under diskussionerna. Deltagandereglerna har hittills varit väldigt komplicerade och inneburit långa förhandlingsprocesser, mycket kontroll samt över huvud taget en komplicerad beslutsprocess. Det har bland annat inneburit att inte minst företag ofta har dragit sig för att delta i det tidigare ramprogrammet. Vi har också sett hur företagen successivt har haft en minskande deltagandegrad i ramprogrammet.

Förenkling har alltså varit det övergripande. Det har också funnits en stark uppbackning från olika svenska intressenter för just förenkling. Fördelen med förenkling är naturligtvis att det leder till minskade administrativa kostnader och att det som sagt kan få upp intresset för att delta i ramprogrammet, inte minst hos företagen och kanske alldeles speciellt hos mindre och medelstora företag, som har svårt att hantera byråkratin.

Detta har gjort att Sverige drivit en linje som innebär att man också skulle ha förenklade regler för ersättningsystemet i Horisont 2020. Utgångspunkten för diskussionerna har varit – det har också varit kommissionens förslag – att man skulle ha en schablon som innebär att man enligt kommissionens ursprungliga förslag får 100 procent av de direkta kostnaderna för deltagande i ett projekt och 20 procent schablonmässigt för indirekta kostnader.

Från svensk sida, från regeringens sida, har vi tyckt att det har varit en bra grundprincip, för den bidrar kraftigt till förenkling – inte minst därför att samma regler skulle gälla för samtliga aktörer. I det nuvarande ramprogrammet har det funnits olika regler för universitet, företag, institut och andra icke vinstdrivande organisationer.

Diskussionen har handlat mycket om just ersättningen för de indirekta kostnaderna. Det har egentligen funnits två huvudlinjer. En huvudlinje har varit en schablonmässig ersättning, det vill säga det som vi drivit från svensk sida. Den andra linjen har varit att man i stället skulle få ersättning för de faktiska indirekta kostnaderna. Regeringens uppfattning har varit att det strider kraftigt mot förenklingsambitionen, och det skulle föra tillbaka det hela till någonting som ligger mycket närmare det komplicerade system vi har haft hittills.

Å andra sidan har många ansett att nivån 20 procent för de indirekta kostnaderna inte har varit tillräcklig. Sverige har medverkat till att detta med nu föreliggande förslag har höjts till 23 procent. De bedömningar vi gör är att det – speciellt om man ser det över hela Europa, vilket man självklart måste göra – är en rimlig nivå.

Det innebär att universitet och högskolor kommer ut med en viss förbättring jämfört med det som har gällt hittills i det nuvarande ramprogrammet FP7. Företag får en betydande förbättring, och det har varit en av ambitionerna. Eftersom företags deltagande i ramprogrammet successivt har minskat har det varit viktigt att både genom förenkling i sig och genom en förbättrad ersättning öka deltagandet från såväl mindre och medelstora som större företag i det nya ramprogrammet.

För instituten generellt sett över Europa innebär detta med 23 procent en ganska rimlig ersättning. Totalt sett för institutsektorn i Europa är bedömningen att man inte får en försämring. Däremot kan det för enskilda institut innebära en förändring om man har höga indirekta kostnader, och det har en hel del av de svenska forskningsinstituten. Det har

inneburit att det har kommit en hel del synpunkter från de svenska instituten.

Läget är sådant att det är en öppen fråga inför konkurrenskraftsrådet. Regeringens linje har varit att det föreliggande förslaget i huvudsak är bra; det uppfyller förenklingskravet. Det kan tänkas att det kan bli ytterligare kompromisser i diskussionerna i konkurrenskraftsrådet. Regeringens uppfattning är att det då är angeläget att Sverige kan medverka i rimliga kompromisser.

Dessa kompromisser bör då gå i riktning mot att ytterligare något förbättra ersättningsreglerna. Man kan väl säga att mest angeläget från svensk utgångspunkt ter sig förbättringar som i så fall skulle kunna gynna instituten. Universiteten är relativt väl tillgodosedda, och företagen är mycket väl tillgodosedda med det föreliggande förslaget.

Den andra öppna frågan gäller ersättningen för lönekostnader för forskare i olika medlemsstater, framför allt de nya medlemsstaterna. Gruppen MS12 har drivit att de skulle kompenseras med mer än vad som motsvarar den lönenivå som gäller nationellt. De menar nämligen att det annars finns risk för en så kallad brain drain, alltså en flykt av forskare från dessa länder till andra länder i Europa där de får högre löner.

Kommissionen har, liksom, tror jag, flertalet medlemsstater inklusive Sverige, haft uppfattningen att det inte är rimligt att lösa frågan om lönenivåer via regler i ramprogrammet för forskning. Det är som sagt också regeringens linje. Sverige ska ha en mycket bestämd uppfattning att det inte ska kunna göras några förändringar i den riktningen. Detta är dock en öppen fråga inför förhandlingarna.

Jag vill även kort nämna en tredje fråga som har varit uppe. Det handlar om hur framför allt svensk nationell lagstiftning om offentlighet respektive sekretess ska kunna få utrymme i deltaganderegler. Vi har haft en särskild garanti från kommissionen i FP7 när det gäller de så kallade modellkontrakt som finns för deltagande som gäller för projekten inom ramprogrammet.

Vi har nu fått en försäkran från kommissionen om att det ska finnas en motsvarande deklARATION också i det nya programmet, så att man i modellkontraktet tar in hänvisningar till nationell rätt. Det innebär att vi ser det som att man på ett rimligt sätt åtminstone tillgodoser de lite längre gående svenska reglerna när det gäller öppenhet också i det kommande ramprogrammet.

Anf. 78 THOMAS STRAND (S):

Jag tackar för föredragningen. Vi hade en överläggning om denna fråga i utbildningsutskottet för en vecka sedan. När det gäller förenklingsarbetet finns full uppslutning för att det är väldigt bra att man arbetar för förenklningar och hittar bättre sätt att jobba i de här frågorna. Det gäller Horisont 2020. Vi diskuterade då också ersättningsfrågorna, som statssekreteraren nämnde. I det läget hade vi inga avvikande uppfattningar.

Men sedan dess har vi blivit uppvaktade. Utskottet fick besök av Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF, i går och fick då ett papper på engelska, som jag förmodar att statssekreteraren också fått, om ersättningsnivåerna och ersättningsreglerna för deltagande i Horisont

2020. Jag vet att man även i Risekoncernen, som innefattar flera institut, är bekymrad över det förslag som kommissionen lagt fram.

Det är det jag vill ta upp med statssekreteraren. Jag börjar med att starkt betona att vi inte är ute efter att höja några kostnadsnivåer eller ramar för forskningen, utan det handlar om hur man gör fördelningar inom ramen och hur man redovisar projekt och får ersättning för dem.

SUHF är en tung aktör som företräder alla våra lärosäten i Sverige. Även Risekoncernen är en tung aktör. Dessa aktörer är väldigt bekymrade över den ursprungliga nivån på 20 procent. Nu bekräftar statssekreteraren att det kan vara 23 procent vad gäller de indirekta kostnaderna – och det är dem vi talar om, inte de direkta.

Det SUHF och Rise säger är att det blir en väsentlig försämring mot hur det är i dag. Det finns två bilder: den bild som Peter Honeth nu ger och den bild som vi har fått i utskottet. I klara summor säger Rise till oss att det handlar om 35–40 miljoner kronor om året i försämringar. SUHF nämner 120 miljoner kronor om året som man måste betala med egna medel i projekten därför att man får en försämring av den indirekta kostnadstäckningen.

Här står alltså bild mot bild, ord mot ord. Det gör oss socialdemokrater bekymrade över den förhandling och de diskussioner som den svenska regeringen varit med om. I de dokument vi har fått kan man läsa att regeringen stöder förslaget och har petat upp det till 23 procent från 20. Jag vill påstå att det egentligen är marginellt. Det som SUHF och Rise är överens om är att det snarare borde ligga runt 40 procent för att ungefär motsvara det man får ut i dag när man redovisar projekt. Här finns alltså en diskrepans i synen.

Jag skulle vilja att statssekreteraren kommenterade det. Från vår horisont tycker vi att den svenska regeringen borde driva på i förhandlingen. Vi vill inte låsa oss vid några nivåer, men om det som SUHF och Rise säger är sant och det blir en väsentlig försämring mot hur det är i dag är det bekymmersamt. Vi får återkomma angående det som Peter Honeth säger, men jag flaggar för att vi här kan ha en avvikande mening.

Anf. 79 Statssekreterare PETER HONETH:

Vi har väl inte uppfattat att SUHF skulle säga att det är en stor försämring jämfört med dagsläget. Men de får inte full kostnadstäckning. Om man däremot skulle ligga någonstans kring 40 procent i påslag för indirekta kostnader skulle universitet och högskolor ligga åtminstone väldigt nära full kostnadstäckning. Deras indirekta kostnader motsvarar 45–49 procent enligt den uppgift jag tror de brukar använda.

Däremot är det med denna justering från 20 till 23 procent snarast en viss förbättring jämfört med de regler som gäller i det nuvarande ramprogrammet. Utan att vi går djupt in på detaljer kan då sägas att man i det nuvarande ramprogrammet har fått 75 procent av de direkta kostnaderna ersatta och 75 procent av de schablonmässigt angivna indirekta kostnaderna, som har uppskattats till 60 procent, det vill säga 75 procent av 100 procent plus 75 procent av 60 procent. Det blir en ersättning på totalt 120 procent av de direkta kostnaderna. Med det nya förslaget kommer de att få 123 procent av de direkta kostnaderna.

Det har funnits en formell möjlighet – får man väl kalla det sett från svensk horisont – för universitet att i stället få ersättning med 75 procent

av de faktiska indirekta kostnaderna. Men inget svenskt universitet har klarat av att få till stånd en accept för ett sådant system, så det har varit mer en teoretisk möjlighet.

Jämfört med vad som gällt hittills menar vi nog att detta inte är en försämring, utan snarast en marginell förbättring för universiteten. Men det är inte det som universiteten vill ha, vilket skulle ligga väldigt nära full kostnadstäckning.

Det går inte att få full kostnadstäckning. Det följer av EU:s budgetförordning att det ska finnas en medfinansiering från aktörerna. Att ligga på eller väldigt nära full kostnadstäckning för både direkta och indirekta kostnader är inte möjligt. Sett över Europa skulle dessutom en ersättning för indirekta kostnader med 40 procent innebära att vissa aktörer skulle få mer än 100 procent i ersättning för sina totala kostnader, vilket inte heller är möjligt enligt EU:s budgetförordning.

Vi menar att det trots allt är ett rimligt förslag som lagts fram när det gäller universitet och högskolor.

För de svenska instituten är det en försämring. Det kan handla om den storleksordning som Thomas Strand nämner. För instituten i Europa är beräkningen att det är en mycket marginell försämring. Det har angivits att det skulle bli en försämring på ½ procent, tror jag, för instituten sett över hela Europa, vilket vi väl har tyckt är marginellt.

Det har skett eller är på gång att ske några förändringar för de svenska instituten. Nivån har som sagt höjts från 20 till 23 procent, vilket förbättrar ekvationen något också för de svenska instituten. Vi räknar med att just instituten kan få räkna upp ersättningsnivån för projekt som ligger väldigt nära marknaden och generellt sett ersätts på en lägre nivå. Eftersom instituten har en hel del nära-marknaden-projekt kommer det att innebära en viss förbättring.

Den kanske väsentligaste förändringen för de svenska instituten är att kommissionen i de pågående diskussionerna har angivit att de skulle se positivt på att man vad gäller icke kommersiella aktörer med väldigt höga indirekta kostnader – dit hör de svenska instituten, varav en del ligger på bortåt 100 procent – gick igenom de indirekta kostnaderna och omvandlade en del av dem till direkta kostnader.

Anledningen till eller åtminstone en viktig orsak till att de svenska instituten ligger så pass högt som kanske 100 procent i indirekta kostnader är att de har ganska stora kostnader för sin infrastruktur, alltså test- och demoanläggningar, och att hela baskostnaden för dem finansieras som en indirekt kostnad. Kommissionens signal är att förvandla en del till direkta kostnader, och det borde vara fullt möjligt. Det skulle kunna innebära att man fick upp ersättningsnivån för de svenska instituten.

Detta är några punkter som det kan vara aktuellt att få med i slutförhandlingarna i rådet, framför allt den sistnämnda punkten. Inställningen från regeringens sida är att själva grunden är rimlig som det nu ser ut, men att det går att åstadkomma vissa förbättringar i slutdiskussionen och att det bör vara en svensk linje.

Om Sverige skulle driva en linje om 40 procent, som universitet och högskolor velat, är risken överhängande att det skulle uppfattas som fullständigt orealistiskt, får jag nog säga. Några sådana alternativ har över huvud taget inte funnits i diskussionen. Den högsta nivå som över huvud taget har förts fram från någon annan medlemsstat i diskussioner-

na har varit 25 procent. Slutsatsen har blivit att nivån ska vara 23 procent. Skulle Sverige i det här läget gå in och lägga fram ett förslag om 40 procent tror jag att vi skulle uppfattas som så orealistiska att vi i praktiken skulle hamna utanför diskussionerna.

Man måste också vara medveten om att ju mer man höjer ersättningen för de indirekta kostnaderna, desto färre projekt kommer det att bli. Skulle man lägga sig på 40 procent skulle det innebära en minskning av antalet projekt med 10–12 procent sett för hela ramprogrammet. Det måste man också ha i åtanke. Det är inte så enkelt att man kan höja ersättningen för indirekta kostnader och allt annat då är lika, utan det betyder att det blir väsentligt färre projekt.

Anf. 80 LARS OHLY (V):

Jag förstod inte riktigt en del av statssekreterarens argumentation, nämligen att kostnadstäckningen skulle kunna bli över 100 procent om man fick 40 procent av de indirekta kostnaderna. Hur kan det vara fallet? De indirekta kostnaderna överstiger ju det man får betalt för. Det är en sakfråga.

Jag anser i och för sig att felet har begåtts tidigare i och med att man inte tydligare lyft fram frågan om en ökning av de indirekta kostnaderna i den storleksordning som SUHF har krävt. Jag kan förstå statssekreteraren; det är nog orimligt för Sverige att i det här läget gå in med ett krav på 40 procent. Men jag menar också att det är en tidigare underlåtenhet att göra det som gör att det nu är omöjligt. Därför skulle vi önska att man åtminstone drev på för att höja den siffran.

Samtidigt är risken för att det skulle vara fördyrande väldigt liten, eftersom statssekreteraren säger att det innebär färre projekt. I beslutet ligger dessutom att kommissionen vill öka ramen för programmet från 55 miljarder euro till 80 miljarder euro, vilket jag är mycket tveksam till. Det är oerhörda summor, särskilt som en stor del av dem kommer att gå till företag. Företagen är de som har fått de bästa möjligheterna att få resurser från Horisont.

Därför är jag tvungen att anmäla avvikande mening. Jag menar att detta kommer att få fel tyngdpunkt samtidigt som man ökar kostnaderna på ett oansvarigt sätt.

Anf. 81 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi tycker i huvudsak att det är bra att man satsar på forskning och utveckling i större utsträckning. Däremot tycker vi inte att Horisont 2020 annat än i undantagsfall ska vara öppet för andra än medlemsstaterna, vilket jag uppfattar det som att det är. Under de förutsättningarna vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 82 THOMAS STRAND (S):

Det är givetvis viktigt att man tänker globalt och internationellt och är mån om hela Europa, men man får samtidigt ställa krav på den svenska regeringen att värna svenska intressen vad gäller projekt och ersättningar. Vi återkommer till ersättningsreglerna. Vi är överens med statssekreteraren om att det blir en försämring för Risekoncernens institut i den storleksordning som uppgetts. Där är det ju en försämring mot i dag.

Däremot är det ord mot ord vad gäller de svenska universiteten och högskolorna och hur det blir för dem. När SUHF kommer till utskottet och presenterar papper och man lyssnar på dem måste jag säga att det ligger väldigt mycket i deras argumentation.

Jag skulle vilja säga att vi här får bekräfta en avvikande mening från Socialdemokraterna. Vi talar inte om nivåer på de indirekta kostnaderna, men vi tycker däremot att den svenska regeringen borde ha drivit denna fråga tuffare vad gäller just de indirekta kostnaderna och nivåerna till lärosäten och institut i Sverige. Därför blir det en avvikande mening gällande denna hållning från den svenska regeringens sida.

Anf. 83 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag vill kommentera det här med att 40 procent skulle kunna innebära mer än full kostnadstäckning.

40 procent, om man skulle gå på det, skulle då vara ett schablonmässigt påslag. Om vi tar ett enkelt räkneexempel och antar att de direkta kostnaderna är 100 så får man dem ersatta fullt ut. Därutöver skulle man i så fall få 40 som en schablonmässig ersättning för indirekta kostnader, oavsett vad dessa kostnader är. Ibland är de högre, men ibland är de också lägre. Därför skulle en så pass hög schablonmässig ersättning i vissa fall kunna innebära att man får mer än 100 procent av sina totala kostnader täckta.

Teoretiskt skulle en sådan situation kunna uppstå vid varje procent-sats för indirekta kostnader, men risken är naturligtvis betydligt större om man har 40 procent, eftersom till exempel de svenska universiteten, som, kan man väl säga, inte precis ligger lägst i Europa med indirekta kostnader, själva uppger att sett för hela sektorn handlar det om 45–49 procent i indirekta kostnader.

Det är därför, tror jag, som man från kommissionen skulle säga att det med tanke på budgetförordningen inte går att lägga sig så högt som 40 procent.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag sammanfattningsvis konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende, men jag noterar samtidigt avvikande meningar från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Vi går så vidare till punkt 6 på den kommenterade dagordningen, Det europeiska forskningsområdet. Här är det fråga om både information och diskussion.

Anf. 85 Statssekreterare PETER HONETH:

Det här är alltså inte en beslutspunkt vid rådets sammanträden. Det handlar om det som kallas för det europeiska forskningsområdet, och det kanske skapar ett intryck av att det här är en mycket vidare fråga än vad det är. Det är i och för sig en tillräckligt vid fråga, och man kan väl enkelt säga att det handlar om det som har kommit att kallas den femte friheten, det vill säga ambitionen att skapa ett friare flöde av dels forskare, individer, inom Europa, dels vetenskaplig kunskap inom EU. Det här är då en komponent i den så kallade Europa 2020-strategin och dess flaggskeppsinitiativ innovationsunionen.

Detta har diskuterats tidigare, och det har funnits en konsultation om det europeiska forskningsområdet som regeringen svarade på den 2 december 2011. Det cypriotiska ordförandeskapet har ambitionen att detta ska tas upp till beslut i december. Nu finns det alltså en första, övergripande diskussion som framför allt handlar om två saker: dels ambitionen att inkludera olika intresseorganisationer – lärosäten, institut, forskningsfinansiärer till exempel – i diskussionerna, dels ambitionen att öka spridningen av vetenskaplig information, det som ibland kallas för open access eller öppen tillgång till forskningsinformation och forskningsresultat.

Från regeringens sida tycker vi att båda dessa ambitioner som nu ska diskuteras är positiva och angelägna. Det är viktigt att inkludera ett antal viktiga intressenter i diskussionen om forskningspolitik på den europeiska nivån, och det är också viktigt att öka det fria flödet av vetenskaplig information och forskningsresultat, framför allt och självklart sådant som är finansierat med offentliga medel, både EU-medel och nationella offentliga medel.

Den senare frågan om öppen tillgång till vetenskaplig information är någonting som regeringen också kommer att behandla åtminstone till viss del i den kommande forsknings- och innovationspropositionen som vi hoppas kommer om någon vecka.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan. I övrigt tackar vi för informationen.

Då beger vi oss till punkt 10 a, Övriga frågor. Punkten a gäller meddelande om att förbättra och fokusera unionens internationella samarbete inom forskning och innovation, en strategi.

Anf. 87 Statssekreterare PETER HONETH:

Kommissionen har i mitten av september presenterat ett meddelande om det som kallas ett strategiskt angreppssätt när det gäller EU:s internationella forsknings- och innovationssamarbete, det vill säga med länder utanför EU. Det har naturligtvis att göra med bland annat den starka tillväxten av forskning och innovation i länder i Asien och de så kallade Bric-länderna men också i stora delar av världen i övrigt. Kommissionen kommer vid rådsmötet att presentera meddelandet, men det kommer upp senare till slutgiltig diskussion och ett ställningstagande.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Om jag var otydlig så var det här en informationspunkt. Vi tackar statssekreteraren och önskar en trevlig helg.

4 § Konkurrenskraft
Statssekreterare Johan Sandberg
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 30–31 maj 2012
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning, industri och konsument) den 10–11 oktober 2012

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Johan Sandberg med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Det finns inga A-punkter. Då ser vi fram emot en återrapport från möte i rådet den 30–31 maj.

Anf. 90 Statssekreterare JOHAN SANDBERG:

Det är inte så mycket att säga. Det var två olika initiativ som rör tvistlösning utanför domstol. Det var uppe för beslut om en allmän inriktning, och det fanns ett brett stöd för ordförandens förslag. Förhandlingarna har nu påbörjats med Europaparlamentet, och man hoppas vara klar före årsskiftet.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på den punkten.

Vi går vidare till punkt 7 på den kommenterade dagordningen, Meddelande från kommissionen: En strategi för konsumentpolitiken i EU – Att öka förtroendet och tillväxten. Det gäller antagande av rådets resolution. Det är en beslutspunkt, en ny fråga.

Anf. 92 Statssekreterare JOHAN SANDBERG:

Det här är alltså en kappas för all konsumentpolitik och kommissionens strategi, eller konsumentagendan som den också kallas. Den ersätter den tidigare som har funnits för åren 2007–2013. Inriktningen liknar mycket den förra. Flertalet åtgärder har faktiskt redan påbörjats.

Det handlar om att varor och tjänster ska vara säkra, att konsumenter ska ha bättre kunskaper om sina rättigheter, att tillsynsverksamheten ska bli mer effektiv och att konsumenters möjligheter till tvistlösning ska förbättras, vilket jag refererade till i den tidigare punkten.

Ett utkast till rådsresolution ger stöd till kommissionens mål och inriktning för konsumentpolitiken, och regeringen är positiv till rådsresolutionen även om vi hade önskat mer tydliga skrivningar om ytterligare harmonisering. Det är, vilket är väl känt, regeringens åsikt att det är viktigt för både konsumenter och företag på den inre marknaden.

Även andra medlemsstater har varit positiva till det här, och förhandlingarna har helt enkelt gällt mindre justeringar.

Anf. 93 BÖRJE VESTLUND (S):

Konsumentpolitiken är oerhört viktig för den inre marknaden. Det tror jag att vi alla här, i varje fall en majoritet av oss, säger och tycker. När man får de stora rambesluten är det således viktigt att diskutera dem ordentligt, inte minst i utskottet. Därför förvånar det mig att det inte har

varit någon information i civilutskottet om denna fråga. Det är lite konstigt.

2012/13:3
5 oktober

Det andra jag skulle vilja säga är att det nu är andra gången under det här sammanträdet som man har ett kanske i och för sig bra meddelande från kommissionen, och så slänger ordförandeskapet ur sig några slutsatser. I det här fallet säger inte slutsatserna någonting, egentligen bara att vi ska bekräfta kommissionens meddelande. Jag tycker att det är ganska konstigt att inte återspegla den diskussion som har funnits, även om den har varit mindre. Endera beror det på att det cypriotiska ordförandeskapet inte klarar av sin uppgift, eller så beror det på att det har blivit en slapphet i det sammanhanget.

Jag skulle därför vilja fråga: Kommer vi att få se mer av detta under den närmaste framtiden? Det är nämligen inte tillfredsställande.

Anf. 94 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag hade förvisso velat höra svaret på Börje Vestlunds framställning innan jag säger vad jag har att säga, men rent generellt kan jag säga att vi har sett att konsumenträtten i Sverige har urholkats på vissa områden. Det gäller kanske framför allt tillsatser i livsmedel.

Förvisso är det riktigt med skydd för konsumenter i alla länder. Konsumentpolitiken är också viktig och en del av den inre marknaden. Det är delar som vi också tycker är viktiga att trycka på vad gäller det europeiska samarbetet, för det handlar om delar som man verkligen kan kalla för samarbete. Det anser i alla fall jag. Men det får inte ske på bekostnad av att vi släpper ifrån oss rätten att skydda våra egna konsumenter i Sverige och att vi i stället får något slags minsta gemensamma standard.

När det gäller skydd för konsumenter är det även orimligt att man från staternas sida tvingas lämna ifrån sig bedömningen av vad som är ett proportionerligt skydd. Det menar jag att medlemsstaterna bäst avgör själva, så av den anledningen vill jag anmäla avvikande mening i det här fallet.

Anf. 95 Statssekreterare JOHAN SANDBERG:

Det erbjöds en sittning i civilutskottet om det här. Det har gått ut skriftligt till civilutskottet, men där var det överenskommet med kansliet att vi inte skulle ha det. Tidigare var det ju sagt att det här skulle upp i KKR i december, men nu blev det tidigarelagt. Därför blev det en överenskommelse med civilutskottet att göra på det viset.

Vi noterar den avvikande meningen. Vi tror dock att harmonisering är väldigt värdefullt i det här.

Anf. 96 BÖRJE VESTLUND (S):

Min huvudsakliga kritik, statssekreteraren, var att det här egentligen var ganska dåligt förberett av ordförandeskapet, och det är ganska allmänna ståndpunkter. Vad har statssekreteraren att säga om det?

Anf. 97 Statssekreterare JOHAN SANDBERG:

Faktum är att det egentligen är en framskrivning av den befintliga strategi som vi arbetat med i sju år nu. Det har inte varit starka invändningar från någon medlemsstat egentligen, utan det är en kapp som

2012/13:3
5 oktober

---

håller samman alla de enskilda olika direktiv, förordningar och program som man har. Därför har det inte funnits några starka åsikter.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Vi kan konstatera att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet, men vi har också noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Med detta vill jag tacka statssekreteraren med medarbetare och önska en trevlig helg!

1 § Ekonomiska och finansiella frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (M).....	1
Anf. 5 LARS OHLY (V).....	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (M).....	2
Anf. 8 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 9 BO BERNHARDSSON (S).....	3
Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (M).....	3
Anf. 11 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (M).....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (M).....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16 Finansminister ANDERS BORG (M).....	4
Anf. 17 BO BERNHARDSSON (S).....	9
Anf. 18 LARS OHLY (V).....	10
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (M).....	11
Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD).....	12
Anf. 21 ULF HOLM (MP).....	13
Anf. 22 HANS ROTHENBERG (M).....	13
Anf. 23 STAFFAN DANIELSSON (C).....	13
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M).....	14
Anf. 25 DÉsirÉE PETHRUS (KD).....	16
Anf. 26 JOHNNY SKALIN (SD).....	16
Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M).....	16
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (M).....	18
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD).....	18
Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (M).....	18
Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD).....	18
Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M).....	19
Anf. 34 LARS OHLY (V).....	19
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M).....	19
Anf. 37 JOHNNY SKALIN (SD).....	19
Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M).....	19
Anf. 39 JOHNNY SKALIN (SD).....	20
Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M).....	20
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (M).....	20
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 44 Finansminister ANDERS BORG (M).....	20
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	21
2 § Konkurrenskraft.....	22
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 47 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	22

Anf. 48	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 49	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	22
Anf. 50	JOHNNY SKALIN (SD)	23
Anf. 51	BÖRJE VESTLUND (S)	24
Anf. 52	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	24
Anf. 53	Departementssekreterare MARIE IVARSSON	24
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 55	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	25
Anf. 56	BÖRJE VESTLUND (S)	26
Anf. 57	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	26
Anf. 58	LARS OHLY (V)	27
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 60	ULF HOLM (MP)	27
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 62	JOHNNY SKALIN (SD)	28
Anf. 63	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 64	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	28
Anf. 65	Kanslirådet JOHAN STÅLHAMMAR	29
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 67	LARS OHLY (V)	29
Anf. 68	ULF HOLM (MP)	29
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 70	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	30
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 72	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	30
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	30
3 §	Konkurrenskraft	31
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 75	Statssekreterare PETER HONETH	31
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 77	Statssekreterare PETER HONETH	31
Anf. 78	THOMAS STRAND (S)	33
Anf. 79	Statssekreterare PETER HONETH	34
Anf. 80	LARS OHLY (V)	36
Anf. 81	JOHNNY SKALIN (SD)	36
Anf. 82	THOMAS STRAND (S)	36
Anf. 83	Statssekreterare PETER HONETH	37
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 85	Statssekreterare PETER HONETH	37
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 87	Statssekreterare PETER HONETH	38
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	38
4 §	Konkurrenskraft	39
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 90	Statssekreterare JOHAN SANDBERG	39
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 92	Statssekreterare JOHAN SANDBERG	39
Anf. 93	BÖRJE VESTLUND (S)	39
Anf. 94	JOHNNY SKALIN (SD)	40
Anf. 95	Statssekreterare JOHAN SANDBERG	40
Anf. 96	BÖRJE VESTLUND (S)	40

Anf. 97 Statssekreterare JOHAN SANDBERG	41	2012/13:3
Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	41	<u>5 oktober</u>